

EUROOPAN
KULTTUURIPERINTÖTUNNUS
OHJEET
TUNNUSTA HAKEVILLE KOHTEILLE

EUROOPPALAINEN
KULTTUURIPERINTÖTUNNUS

Sisällysluettelo

1. Taustaa	3
2. Euroopan kulttuuriperintötunnus muihin kulttuuriperintöalan aloitteisiin verrattuna .	4
3. Kuka voi osallistua?	4
3.1 Kohteiden määritelmä	4
3.2 Maantieteellinen soveltamisala	5
4. Valintakriteerit	5
5. Miten kohteet valitaan?	8
5.1 Esivalinta kansallisella tasolla.....	8
5.2 Valinta EU:n tasolla	8
6. Kansalliset temaattiset kohteet ja rajat ylittävät kohteet	9
6.1 Kansalliset temaattiset kohteet	9
6.2 Rajat ylittävät kohteet.....	10
7. Hakemuslomake.....	11
8. Kohteiden seuranta.....	11
9. Tunnuksesta luopuminen.....	12
10. Puolueeton eurooppalainen asiantuntijaraati	12
11. Tiedotus.....	13
12. Verkottuminen	13
13. EU:n talousarviosta saatava rahoitus	14
Liite: Aikataulu	15

1. Taustaa

Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tavoitteena on vahvistaa Euroopan kansalaisten, erityisesti nuorten, tunnetta kuuluvuudesta Euroopan unioniin yhteisten arvojen, Euroopan historian ja kulttuuriperinnön luomalta pohjalta sekä lisätä kansallisen ja alueellisen monimuotoisuuden arvostamista ja syventää keskinäistä yhteisymmärrystä ja kulttuurien välistä vuoropuhelua. Tunnus tarjoaa Euroopan kansalaisille uusia mahdollisuuksia oppia yhteisestä mutta monimuotoisesta kulttuuriperinnöstämme, yhteisestä historiastamme sekä EU:n arvoista ja roolista.

Euroopan kulttuuriperintötunnus myönnetään kohteille, joilla on vahva symbolinen eurooppalainen arvo ja jotka korostavat Euroopan yhteistä historiaa ja Euroopan unionin (EU) rakentamista sekä Euroopan yhdentymisen perustana olevia eurooppalaisia arvoja ja ihmisoikeuksia.

Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevista säännöistä ja menettelyistä on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston [päätöksessä N:o 1194/2011/EU](#). Tunnusta hakevia kohteita kehoitetaan tutustumaan päätökseen näiden ohjeiden lisäksi. Tunnusta hakevat kohteet voivat ottaa yhteyttä maansa kansalliseen koordinaattoriin kaikissa kysymyksissä, jotka koskevat Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevaan toimeen osallistumista ja esivalintaa kansallisella tasolla. Tutustu [kansallisten koordinaattorien luetteloon tästä](#).

Kohteet valitaan kaksivaiheisessa menettelyssä. Kohteiden tulee ensin tulla valituiksi kansallisen tason esivalinnassa. Lopullisen valinnan suorittaa eurooppalaisella tasolla Euroopan komission alainen puolueeton asiantuntijaraati.

Tunnuksen saamiseksi kohteiden on pyrittävä täyttämään seuraavat tavoitteet:

- a) korostetaan kohteen eurooppalaista merkitystä
- b) lisätään Euroopan kansalaisten, erityisesti nuorten, tietoisuutta heidän yhteisestä kulttuuriperinnöstään
- c) helpotetaan kokemusten ja parhaiden toimintatapojen vaihtoa unionin laajuisesti
- d) lisätään ja/tai parannetaan kaikkien, erityisesti nuorten, mahdollisuuksia tutustua kohteisiin
- e) lisätään kulttuurienvälistä vuoropuhelua erityisesti nuorten keskuudessa taide-, kulttuuri- ja historiakasvatuksen keinoin
- f) edistetään sekä kulttuuriperinnön että nykypäivän kulttuuriteosten ja luovuuden välistä synergiaa
- g) lisätään alueiden vetovoimaa ja edistetään niiden taloudellista ja kestävä kehitystä erityisesti kulttuurimatkailun avulla.

2. Euroopan kulttuuriperintötunnus muihin kulttuuriperintöalan toimiin verrattuna

Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaminen edellyttää, että tunnusta hakevat kohteet esittävät hankkeen, jossa tuodaan esiin ja kuvaillaan niiden eurooppalaista ulottuvuutta eurooppalaiselle yleisölle. Kohteiden on myös osoitettava, että niillä on hankkeen suorittamiseen vaadittavat toiminnalliset valmiudet. Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevassa toimessa ei keskitytä kohteiden säilyttämiseen, joka tulisi hoitaa voimassa olevilla suojelujärjestelyillä, jotta voidaan varmistaa niiden siirtäminen tuleville sukupolville.

Hakijoiden on ehdottomasti huomioitava Euroopan kulttuuriperintötunnuksen erityisluonne ja ainutlaatuisuus muihin kulttuuriperintöalan tunnustuksiin verrattuna pohtiessaan hakemuksen asiaankuuluvuutta tai täyttäessään hakemuslomaketta. Euroopan kulttuuriperintötunnusta voivat kuitenkin hakea myös Unescon tai Euroopan neuvoston nimeämät kohteet tai jossakin muussa kulttuuriperintöalan toimessa nimetyt kohteet edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan kulttuuriperintötunnuksen kriteerit.

3. Kuka voi osallistua?

3.1 Kohteiden määritelmä

Euroopan kulttuuriperintötunnuksen yhteydessä käytetty *kohteen* määritelmä on laaja. Sillä tarkoitetaan muun muassa luontokohteita, vedenalaisia tai arkeologisia kohteita tai teollisuus- tai kaupunkikohteita, muistomerkkejä, kulttuurimaisemia, historiallisia paikkoja, kulttuurituotteita ja -esineitä sekä aineetonta perintöä. Kaikkiin edellä mainittuihin ryhmiin voi kuulua myös nykykulttuuriperintöä (muun muassa hiljattain rakennettuja kohteita tai kohteita, joilla on ollut erityinen merkitys Euroopan lähihistoriassa). Kulttuurituotteilla ja -esineillä sekä aineettomalla perinnöllä on oltava yhteys johonkin selkeästi tunnistettavaan tilaan, jossa tiedotus- ja opetukselliset toimet järjestetään.

Kohde voi olla yksittäinen, rajat ylittävä tai temaattinen.

Kansallisilla temaattisilla kohteilla tarkoitetaan useita samassa jäsenvaltiossa sijaitsevia kohteita, jotka keskittyvät tiettyyn teemaan ja esittävät yhteisen hakemuksen.

Rajat ylittävillä kohteilla voidaan tarkoittaa

- eri jäsenvaltioissa sijaitsevia useita kohteita, jotka keskittyvät tiettyyn teemaan ja esittävät yhteisen hakemuksen; kohteet voivat valita teeman vapaasti, mutta sillä on oltava vahva symbolinen eurooppalainen arvo
- tai
- yhtä kohdetta, joka sijaitsee vähintään kahden jäsenvaltion alueella. Tähän ryhmään voivat kuulua kaikki kohteet, jotka kattavat tai ylittävät kahden tai useamman jäsenvaltion välisen rajan. Tällaisia voivat olla muun muassa sillat, taistelukentät, Euroopan aiemman kahtiajaon tai EU:n entisten sisärajojen

merkit sekä arkeologiset kohteet kansallisten rajojen määrittämistä edeltävältä ajalta.

3.2 Maantieteellinen soveltamisala

Jäsenvaltiot voivat osallistua Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevaan toimeen vapaaehtoisesti. Seuraavat 25 jäsenvaltiota olivat vahvistaneet osallistumisensa vuonna 2016: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Slovakia, Slovenia, Suomi, Tanska, Tšekki, Unkari ja Viro.

Euroopan kulttuuriperintötunnus voidaan näin ollen myöntää vain edellä mainituissa 25 jäsenvaltiossa sijaitseville kohteille. Tämä koskee myös rajatylittäviä kohteita, joihin kuuluvien kohteiden on poikkeuksetta sijaittava jossakin edellä mainituista jäsenvaltioista.

4. Valintakriteerit

Tunnus myönnetään seuraavien kolmen kriteerin perusteella:

1. **kohteen symbolinen eurooppalainen arvo**
2. **hanke**, jota esitetään kohteen eurooppalaisen ulottuvuuden edistämiseksi
3. hankkeen tai **työsuunnitelman** täytäntöönpanoon vaadittavat **toiminnalliset valmiudet**.

Tarkemmin sanottuna tunnusta hakevien kohteiden hakemuksia arvioidaan seuraavien tekijöiden perusteella:

a) Tunnusta hakevilla kohteilla on oltava **symbolista eurooppalaista arvoa**, ja niillä on täytynyt olla merkittävä asema Euroopan historiassa ja kulttuurissa ja/tai unionin rakentamisessa.

Niiden on sen vuoksi osoitettava **yksi** (tai useampi) seuraavista tekijöistä:

- 1) Kohteen rajat ylittävä tai yleiseurooppalainen luonne.

Tätä varten tulee selittää, miten kohteen historiallinen ja nykyinen vaikutus ja kiinnostavuus ulottuvat jäsenvaltion kansallisten rajojen ulkopuolelle, ja miksi se on merkittävä Euroopan tasolla.

- 2) Kohteen asema ja rooli Euroopan historiassa ja yhdentymisessä sekä kohteeseen liittyvät merkittävät eurooppalaiset tapahtumat, henkilöt tai suuntaukset.

Eurooppalaiset suuntaukset voivat olla muun muassa kulttuuriin, taiteeseen, politiikkaan, yhteiskuntaan, tieteeseen, teknologiaan tai teollisuuteen liittyviä

suuntauksia, jotka ovat merkittäviä Euroopan tasolla ja koskevat useita Euroopan maita.

3) Kohteen asema ja rooli Euroopan yhdentymisen perustana olevien yhteisten arvojen kehittämisessä ja edistämisessä.

Tätä varten tulee kuvailla, miten merkittävästi kohde on vaikuttanut yhden tai useamman yhteisen arvon kehittämiseen ja/tai edistämiseen. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa todetaan seuraavaa: "Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo." Euroopan yhdentymisen perustana olevat yhteiset arvot kuvataan tarkemmin myös Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

b) Tunnusta hakevien kohteiden on **esiteltävä hanke**, jonka täytäntöönpano on aloitettava nimeämisvuonna (toisin sanoen kohteen Euroopan tasolla tapahtunutta valintaa seuraavana vuonna). Kunkin hankkeen toimet, kohderyhmä, kumppanit ja täytäntöönpanon aikataulu on ilmoitettava. Hankkeen on sisällettävä kaikki seuraavat osa-alueet:

1) tietoisuuden lisääminen kohteen eurooppalaisesta merkityksestä erityisesti sopivilla tiedotustoimilla, opasteilla ja henkilöstön koulutuksella

2) sellaisten erityisesti nuorille tarkoitettujen opetuksellisten toimien järjestäminen, joilla lisätään tietämystä Euroopan yhteisestä historiasta ja sen yhteisestä mutta monimuotoisesta perinnöstä ja joilla vahvistetaan tunnetta yhteiseen alueeseen kuulumisesta

3) kohteen monikielisen saavutettavuuden parantaminen käyttämällä

4) osallistuminen tunnuksen saaneiden kohteiden verkostojen toimintaan kokemusten vaihtamiseksi ja yhteisten hankkeiden käynnistämiseksi

5) kohteen tunnettuuden ja kiinnostavuuden lisääminen Euroopan mittakaavassa uuden teknologian sekä digitaalisten ja interaktiivisten keinojen avulla sekä hakemalla synergiaa muiden eurooppalaisten hankkeiden kanssa.

Aina kun kohteen ominaispiirteet sen sallivat, on suotavaa järjestää taide- ja kulttuuritoimintaa, jolla edistetään eurooppalaisten kulttuurialan ammattilaisten, taiteilijoiden ja kokoelmien liikkuvuutta, lisätään kulttuurien välistä vuoropuhelua ja vahvistetaan kulttuuriperinnön sekä nykypäivän teosten ja luovuuden välisiä yhteyksiä.

Hakemuksessa on mainittava, onko kohde saanut muita kansainvälisiä tunnustuksia, joita voivat olla muun muassa Euroopan unionin kulttuuriperintöpalkinto / Europa Nostra -palkinto, Euroopan neuvoston Euroopan kulttuurireitit -ohjelma, Unescon maailmanperintöluettelo, jäsenvaltion alustava lista maailmanperintökohteista,

Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelo, luonnonperintökohteiden Natura 2000 -luettelo tai mikä tahansa muu kansainvälinen tunnustus.

c) Tunnusta hakevien kohteiden on **osoitettava**, että niillä on vaadittavat **toiminnalliset valmiudet** ehdotetun hankkeen toimeenpanoon kaikkien seuraavien osatekijöiden osalta:

- 1) Varmistetaan kohteen moitteeton hoito mukaan lukien tavoitteiden ja indikaattorien määrittäminen.

Hakemuksessa tulee kuvailla yleinen hallinnointisuunnitelma sekä mahdollinen kehityssuunnitelma tulevia vuosia varten.

- 2) Varmistetaan kohteen säilyttäminen ja siirtäminen tuleville sukupolville voimassa olevien suojelujärjestelmien mukaisesti.

Hakemuksessa tulee esitellä kohteen nykyinen suojeluohjelma ja mahdollinen tuleva suunnitelma. Siinä tulee ilmoittaa kohteen kaikki merkitykselliset oikeudelliset, sääntelyyn tai suunnitteluun liittyvät tai institutionaaliset asemat.

- 3) Varmistetaan kävijäpalvelujen laatu, kuten historiasta kertominen, tiedottaminen ja opasteet.

- 4) Varmistetaan mahdollisimman laajan yleisön pääsy kohteeseen muun muassa parantamalla saavutettavuutta tai kouluttamalla henkilöstöä.

Hakemuksessa tulee mainita, onko kohde avoin yleisölle, sekä ilmoitettava aukioloajat.

- 5) Kiinnitetään erityistä huomiota nuoriin kävijöihin erityisesti tarjoamalla heille pääsy kohteeseen erityisehdoin.

- 6) Markkinoidaan kohdetta kestäväenä matkailukohteena.

- 7) Kehitetään johdonmukainen ja kattava tiedotusstrategia, jossa korostetaan kohteen eurooppalaista merkitystä.

- 8) Varmistetaan, että kohteen hoito on mahdollisimman ympäristöystävällistä.

Kutakin kohdetta arvioidaan hanketta ja toiminnallisia valmiuksia koskevien kriteerien pohjalta oikeasuhteisesti ottaen sen erityisominaisuudet huomioon.

Ensimmäisessä kriteerikohdassa (kohteen symbolinen eurooppalainen arvo) on kyse siitä, mitä kohde on, ja sen vuoksi kyseiset kriteerit koskevat kohteen pysyviä ominaisuuksia. Kohtien b ja c kriteerit koskevat tiettyä hanketta ja toiminnallisia valmiuksia, jotka joko jo ovat olemassa hakemusta tehtäessä tai joihin hakijana oleva kohde sitoutuu, mikäli sille myönnetään Euroopan kulttuuriperintötunnus.

”Hankkeeseen” ja ”toiminnallisiin valmiuksiin” on sisällyttävä samaan aikaan sekä pitkän aikavälin visio siitä, miten kohde aikoo tuoda esiin eurooppalaista ulottuvuuttaan että lyhyen ja keskipitkän aikavälin toimia, joilla visio toteutetaan konkreettisesti. Koska tunnus myönnetään pysyvästi, toimet on saatettava säännöllisesti ajan tasalle, ja niitä on mukautettava vuosien mittaan muuttuviin olosuhteisiin.

Hankkeen täytäntöönpano ja toiminnallisten valmiuksien käyttöönotto aloitetaan viimeistään nimeämivuonna (toisin sanoen kohteen valintaa seuraavana vuonna). Valintavaiheessa on esitettävä takeet tosiasiallisesta täytäntöönpanosta ja käyttöönotosta.

Rajat ylittäviä ja kansallisia temaattisia kohteita koskevat erityismääräykset käsitellään kohdassa 6.

5. Miten kohteet valitaan?

Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saavien kohteiden valintamenettely on kaksivaiheinen.

5.1 Esivalinta kansallisella tasolla

Jäsenvaltiot vastaavat kohteiden esivalinnasta. Yksikään kohde ei voi osallistua lopulliseen valintamenettelyyn EU:n tasolla, ellei sitä ole ensin hyväksytty esivalinnassa kansallisella tasolla. Jokainen jäsenvaltio voi esivalita **enintään kaksi kohdetta** kunakin valintavuonna (ks. liitteessä oleva aikataulu).

Jokainen jäsenvaltio laatii kohteiden esivalintaa varten omat menettelynsä ja aikataulusa toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimitettava esivalittuja kohteita koskevat hakemuslomakkeet komissiolle viimeistään 1. maaliskuuta valintamenettelyvuonna. Hakemuslomakkeet on toimitettava komissiolle kansallisessa esivalinnassa käytetyllä kielellä (käytetyillä kielillä) edellyttäen, että se on (ne ovat) EU:n 24 virallisen kielen joukossa. Valintamenettelyn tehostamiseksi on välttämätöntä, että komissio saa hakemuslomakkeesta myös englanninkielisen version.

Tunnusta hakevien kohteiden on kaikissa esivalintamenettelyä koskevissa kysymyksissä käännyttävä ainoastaan oman maansa kansallisen kordinaattorin puoleen.

5.2 Valinta EU:n tasolla

Puolueeton eurooppalainen asiantuntijaraati suorittaa kohteiden lopullisen valinnan Euroopan komission alaisuudessa. Raati arvioi hakemuslomakkeet toimen tavoitteiden ja kriteereiden perusteella. Raati voi tarvittaessa pyytää komission välityksellä lisätietoja tunnusta hakevilta kohteilta, ja kohteisiin voidaan myös järjestää vierailuja. Vierailut ovat kuitenkin pikemminkin poikkeus kuin sääntö.

Eurooppalainen raati laatii jokaisena valintavuonna raportin, joka toimitetaan komissiolle viimeistään vuoden loppuun mennessä. Raportissa on esitettävä suositus tunnuksen myöntämisestä, ja sen on sisällettävä myös lyhyt arvio kaikista esivalinnassa valituiksi tulleista kohteista sekä perustelut kohteiden valinnalle tai valitsematta jättämiselle. Tunnusta hakevilla kohteilla ei ole oikeutta hakea muutosta eurooppalaisen raadin suositukseen.

Valintamenettelyä seuraavan vuoden alussa komissio nimeää virallisesti kohteet, joille myönnetään tunnus ottaen asianmukaisesti huomioon raadin suosituksen. Ne tunnusta hakeneet kohteet, joita ei ole valittu, voivat toimittaa uudet hakemukset kansallisen tason esivalintaa varten seuraavina vuosina.

6. Kansalliset temaattiset kohteet ja rajat ylittävät kohteet

6.1 Kansalliset temaattiset kohteet

Jotta kansalliselle temaattiselle kohteelle voidaan myöntää tunnus, siihen tulee sisältyä perusteltu määrä osallistuvia kohteita. Lisäksi tulee:

- osoittaa yhteisen hakemuksen eurooppalainen lisäarvo erillisiin hakemuksiin verrattuna
- osoittaa yksittäisten kohteiden välinen selkeä yhteinen teema
- varmistaa, että kukin yksittäinen kohde täyttää hakemuksen kriteerit kokonaisuudessaan
- nimetä yksi osallistuvista kohteista kansallisen temaattisen kohteen koordinaattoriksi, joka toimii ainoana yhteystahona komissioon
- esittää hakemus yhteisellä nimellä, jonka tulee olla ytimekäs ja joka ei saa sisältää yksittäisten kohteiden nimiä.

Kansallisia temaattisia kohteita koskevissa hakemuksissa noudatetaan samaa menettelyä kuin yksittäisiä kohteita koskevissa hakemuksissa. Kansallisten temaattisten kohteiden esivalinnasta vastaa kukin jäsenvaltio, ja niitä valitaan enintään kaksi kunakin valintavuonna. Kunkin yksittäisen osallistuvan kohteen on täytettävä erillinen hakemuslomake. Kohteen koordinaattorin on täytettävä myös tarkoitukseen varattu kansisivu ja toimitettava kaikki hakemuslomakkeet yhdessä kansalliselle koordinaattorille.

Jos kansallinen temaattinen kohde valitaan, tunnus annetaan sille kokonaisuudessaan kyseisen kansallisen temaattisen kohteen yhteisellä nimellä eikä osallistuville kohteille erikseen. Kaikilla osallistuvilla kohteilla on oikeus asettaa Euroopan kulttuuriperintötunnuksen kyltti esille sisäänkäyntinsä yhteyteen, ja kylttiin on merkittävä selvästi kansallisen temaattisen kohteen yhteinen nimi. Väärinkäsitysten välttämiseksi tämä on otettava huomioon kaikissa tiedotustoimissa sekä Euroopan että paikallisella tasolla. Tähän seikkaan on kiinnitettävä erityistä huomiota seurantamenettelyn aikana.

6.2 Rajat ylittävät kohteet

Jokaisen rajat ylittävän kohteen tunnuksen hakemiseen osallistuvan kohteen tulee sijaita jossakin toimeen osallistuvista jäsenvaltioista. Rajat ylittävien kohteiden on osoitettava selvästi se, millaista lisäarvoa hakijakohteiden yhteinen hakemus tuo erillisiin hakemuksiin verrattuna.

Jotta rajat ylittävälle kohteelle voidaan myöntää tunnus, sen tulee:

- varmistaa, että kukin osallistuva kohde täyttää kriteerit kokonaisuudessaan
- nimetä yksi osallistuvista kohteista rajat ylittävän kohteen koordinaattoriksi, joka toimii ainoana yhteystahona komissioon. Sellaisissa tapauksissa, joissa jokin kohteista sijaitsee kahdessa tai useammassa jäsenvaltiossa, toimintavaihtoehtoja on kaksi: joko kohteen hallinnoinnista vastaavat asianomaisissa jäsenvaltioissa sijaitsevat eri organisaatiot yhdessä ja yksi kyseisistä organisaatioista toimii kohteen koordinaattorina, tai kohdetta hallinnoi yksi yksittäinen rajat ylittävä elin ja yksi jäsenvaltioista johtaa esivalintaa ja seurantamenettelyä ja on niistä vastuussa
- esittää hakemus yhteisellä nimellä, jonka tulee olla ytimekäs ja joka ei saa sisältää rajat ylittävään kohteeseen osallistuvien yksittäisten kohteiden nimiä
- osoittaa selvästi kohteiden välinen temaattinen yhteys, mikäli useat kohteet keskittyvät yhteen tiettyyn teemaan.

Rajat ylittäviä kohteita koskevissa hakemuksissa noudatetaan samaa menettelyä kuin yksittäisiä kohteita koskevissa hakemuksissa. Kohteet esivalitsee kohteen koordinaattorin jäsenvaltio, joka voi valita enintään kaksi kohdetta kunakin valintavuonna (muita osallistuvia kohteita ei lasketa niiden sijaintijäsenvaltioiden kiintiöihin).

Kaikkien asianomaisten kansallisten koordinaattoreiden tulee osallistua aikaisessa vaiheessa rajat ylittävään kohteeseen osallistuvien kohteiden väliseen konsultaatioon.

Kunkin osallistuvan kohteen on täytettävä erillinen hakemuslomake. Kohteen koordinaattorin on täytettävä myös [tarkoitukseen varattu kansisivu](#) ja toimitettava kaikki hakemuslomakkeet yhdessä kansalliselle koordinaattorille.

Jos tietty jäsenvaltio esivalitsee jonkin rajat ylittävän kohteen, kyseinen jäsenvaltio ehdottaa kohdetta muiden jäsenvaltioiden puolesta sen jälkeen, kun asianomaiset jäsenvaltiot ovat antaneet suostumuksensa. Kohteen koordinaattorin jäsenvaltion kansallisen koordinaattorin on toimitettava komissiolle kaikki hakemuslomakkeet kansisivu mukaan luettuna.

Jos jokin rajat ylittävä kohde ja jokin yksittäinen kohde täyttävät molemmat Euroopan kulttuuriperintötunnuksen kriteerit laadullisesti yhtä korkeatasoisesti, rajat ylittävä kohde asetetaan Euroopan tasolla tehtävässä valinnassa etusijalle.

Jos rajat ylittävä kohde valitaan, tunnus annetaan sille kokonaisuudessaan kyseisen rajat ylittävän kohteen yhteisellä nimellä eikä alakohteille erikseen. Toisin sanoen, jos tunnus annetaan tietyille rajat ylittävälle kohteelle, jossa on mukana viisi alakohdetta, kyseiselle rajat ylittävälle kohteelle annetaan yksi tunnus sen sijaan, että kaikille viidelle alakohteelle annettaisiin yksi tunnus kullekin. Kaikilla viidellä alakohteella on oikeus asettaa Euroopan kulttuuriperintötunnuksen kyltti esille sisäänkäyntinsä yhteyteen, mutta kylttiin on merkittävä selvästi rajat ylittävän kohteen yhteinen nimi. Väärinkäsitysten välttämiseksi tämä on otettava huomioon kaikissa tiedotustoimissa sekä Euroopan että paikallisella tasolla. Tähän seikkaan on kiinnitettävä erityistä huomiota seurantamenettelyn aikana.

7. Hakemuslomake

Tunnusta hakevien kohteiden on käytettävä Euroopan komission laatimaa [hakemuslomaketta](#). Kaikkien hakijoiden on täytettävä tämä hakemuslomake ja lähetettävä se kansallisella tasolla esivalinnasta vastaavalle kansalliselle koordinaattorille.

8. Kohteiden seuranta

Euroopan kulttuuriperintötunnus myönnetään kohteille pysyvästi sillä edellytyksellä, että ne täyttävät jatkuvasti kriteerit ja että hakemuslomakkeessa valintaa varten ilmoitettu hanke ja toiminnalliset valmiudet ovat edelleen asianmukaisia ja vastaavat ehdotettua pitkän aikavälin visiota. Tämän vuoksi jokaista kohdetta seurataansäännöllisesti.

Jäsenvaltiot vastaavat kaikkien alueellaan sijaitsevien kohteiden seurannasta. Kansallisten koordinaattoreiden on kerättävä kaikki tarvittavat tiedot kohteista ja laadittava raportti joka neljäs vuosi liitteessä olevan aikataulun mukaisesti. Raporttiin on sisällyttävä yksi kutakin alakohdetta koskeva jakso [seurantalomakemallin](#) mukaisesti.

Rajat ylittävien kohteiden seurannasta vastaa kohteen koordinaattorin jäsenvaltion kansallinen koordinaattori. Kansallinen koordinaattori kerää yhteistyössä kohteen koordinaattorin kanssa tarvittavat tiedot kaikista rajat ylittävään kohteeseen osallistuvista kohteista mukaan lukien ne, jotka eivät sijaitse sen omalla alueella. Tiedoista esitetään yhteenveto yhdessä raportin jaksossa edellä todetulla tavalla.

Eurooppalainen raati tarkastelee kaikkia tietoja ja julkaisee raportin Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaneiden kohteiden tilanteesta. Raporttiin sisällytetään tarvittaessa suosituksia, jotka on otettava huomioon seuraavalla seurantakaudella.

Jos eurooppalainen raati toteaa, että kohde ei enää täytä kriteerejä tai että hanke ja toiminnalliset valmiudet eivät enää ole hakemuslomakkeessa esitetyn mukaisia, se voi käynnistää menettelyn tunnuksen peruuttamiseksi kyseiseltä kohteelta. Menettely on kaksivaiheinen, ja kumpikin vaihe voi kestää enintään 18 kuukautta:

- Ensimmäisessä vaiheessa eurooppalainen raati aloittaa asianomaisen jäsenvaltion kanssa vuoropuhelun, jonka tarkoituksena on helpottaa tarvittavien mukautusten toteuttamista kohteessa. Jos eurooppalainen raati katsoo, että mukautukset on toteutettu tai että niistä on annettu riittävät takeet, se voi tehdä päätöksen menettelyn lopettamisesta.
- Jos 18 kuukauden kuluttua vuoropuhelun aloittamisesta eurooppalainen raati katsoo, ettei tarvittavia mukautuksia ole toteutettu, se voi tehdä päätöksen menettelyn toisen vaiheen käynnistämisestä. Toisessa vaiheessa eurooppalainen raati ilmoittaa komissiolle virallisesti kohteessa esiintyneistä ongelmista. Ilmoitukseen on liitettävä perustelut, ja siihen tulee sisältyä käytännön suosituksia tilanteen parantamiseksi. Jos käytännön suosituksia ei ole pantu täytäntöön 18 kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta, eurooppalainen raati antaa komissiolle suosituksen tunnuksen peruuttamisesta kyseiseltä kohteelta.

Komissio vahvistaa virallisesti tunnuksen peruuttamisen seuraavan nimeämismenettelyn aikana. Kohteen on palautettava komissiolle kyltti, jossa on Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tunnuskuvi.

Samaa menettelyä sovelletaan kansallisiin temaattisiin kohteisiin ja rajat ylittäviin kohteisiin. Edellä mainittuja vuoropuheluja käydään kohteen koordinaattorin jäsenvaltion kanssa. Jos eurooppalainen raati suosittelee tietyn kansallisen temaattisen kohteen tai rajat ylittävän kohteen tunnuksen peruuttamista, peruutus koskee koko kansallista temaattista kohdetta tai rajat ylittävää kohdetta. Eurooppalainen raati voi kuitenkin poikkeustapauksissa suositella peruuttamisen rajoittamista tiettyyn osallistuvaan kohteeseen, jos kansallisen temaattisen kohteen tai rajat ylittävän kohteen yhtenäisyys ei vaarannu.

Kaikki yhteydet yhtäältä eurooppalaisen raadin sekä toisaalta kyseisen kohteen ja asianomaisen kansallisen koordinaattorin välillä on hoidettava komission ja kansallisen koordinaattorin välityksellä koko menettelyn ajan tehokkaasti koordinoitua varmistaaksesi.

9. Tunnuksesta luopuminen

Kohde, jolle on myönnetty Euroopan kulttuuriperintötunnus, voi milloin tahansa päättää luopua siitä vapaaehtoisesti. Tässä tapauksessa sen on ilmoitettava päätöksestään kirjeitse kansalliselle koordinaattorille. Kansallisen koordinaattorin on puolestaan ilmoitettava luopumisesta komissiolle toimittamalla kopio kirjeestä. Komissio vahvistaa virallisesti tunnuksesta luopumisen seuraavan nimeämismenettelyn aikana. Kohteen on palautettava Euroopan komissiolle kyltti, jossa on Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tunnuskuvi.

10. Puolueeton eurooppalainen asiantuntijaraati

EU:n tasolla valinnasta ja seurannasta vastaa puolueeton eurooppalainen asiantuntijaraati, johon kuuluu kolmesta Euroopan parlamentin, Euroopan neuvoston, Euroopan komission ja alueiden komitean nimittämää jäsentä.

Eturistiriitojen välttämiseksi tunnusta hakevat kohteet, tunnuksen saaneet kohteet tai jäsenvaltiot eivät saa ottaa yhteyttä suoraan raadin jäseniin missään Euroopan kulttuuriperintötunnukseen liittyvissä asioissa vaan ainoastaan komission välityksellä.

11. Tiedotus

Euroopan komissio ja tunnuksen saaneet kohteet ovat yhdessä vastuussa tunnukseen liittyvistä tiedotustoimista.

Komissio varmistaa tunnuksen näkyvyyden Euroopan tasolla erityisesti perustamalla erityisen verkkosivuston ja pitämällä sitä yllä. Sivustolta saa yleistä tietoa tunnuksen saaneista kohteista ja pääsee kaikkien tunnuksen saaneiden kohteiden verkkosivustoille. Kullekin kohteelle toimitetaan pieni ja iso kyltti, jotka on tarkoitus kiinnittää kohteiden sisäänkäynnin yhteyteen. [Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tunnuskuvio tulee olla esillä myös kaikessa tiedotusmateriaalissa.](#)

Tunnuksen saavan kohteen näkyvyys paranee, sillä se sisällytetään Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevaan EU:n viestintä- ja tiedotusstrategiaan. Kaikki tunnuksen saaneet kohteet saavat kutsun osallistua kohteiden hoitajien vuotuisen konferenssiin; ne voivat hyödyntää myös verkottumis- ja vertaisoppimismahdollisuuksia.

Toisaalta tunnuksen saaneiden kohteiden on lisättävä tunnettuuttaan Euroopan mittakaavassa uuden teknologian ja digitaalisten ja interaktiivisten keinojen avulla sekä hakemalla synergiaa muiden eurooppalaisten hankkeiden kanssa. Niiden on markkinoitava itseään kestävä matkailukohteena sekä kehitettävä johdonmukainen ja kattava tiedotusstrategia, jossa korostetaan kohteen eurooppalaista merkitystä. Kaikki edellä mainitut osa-alueet kuuluvat Euroopan kulttuuriperintötunnuksen kriteereihin, ja eurooppalainen raati arvioi niitä valintamenettelyn ja kunkin seurantamenettelyn aikana.

Tunnuksen saatuaan kohteen on luonnollisesti käytettävä Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tunnuskuvioita kaikissa viestintä- ja tiedotustoimissaan.

12. Verkottuminen

Yksi tärkeimmistä tunnuksen kohteille tarjoamista hyödyistä on mahdollisuus osallistua verkottumistoiimiin, jotka on varattu tunnuksen saaneille kohteille. Komissio kutsuu kaikki kohteiden hoitajat osallistumaan vuotuisen konferenssiin, jonka tarkoituksena on edistää kokemusten vaihtoa ja vertaisoppimista sekä tarjota suotuisa perusta yhteisten hankkeiden käynnistämiseksi.

13. EU:n talousarviosta saatava rahoitus

Euroopan kulttuuriperintötunnuksen talousarvio kattaa kustannukset, jotka aiheutuvat toimen täytäntöönpanosta EU:n tasolla, eli puolueettomasta eurooppalaisesta asiantuntijaraadista, Euroopan tiedotusstrategiasta, verkottumistoimista ja toimen täytäntöönpanoa tukevasta komission henkilöstöstä. Tunnuksen saaville kohteille ei anneta suoraa rahoitusta. Ne voivat kuitenkin hakea tukea muista Euroopan unionin ohjelmista.

Liite: Aikataulu

2017	Valintamenettely. Komission on saatava hakemukset viimeistään 1. maaliskuuta 2017 mennessä.
2018	Tunnuksen arviointi.
2019	Valintamenettely. Komission on saatava hakemukset viimeistään 1. maaliskuuta 2019 mennessä.
2020	Seurantamenettely. Komission on saatava seurantaraportit viimeistään 1. maaliskuuta 2020 mennessä.
2021	Valintamenettely. Komission on saatava hakemukset viimeistään 1. maaliskuuta 2021 mennessä.
2022	–
2023	Valintamenettely. Komission on saatava hakemukset viimeistään 1. maaliskuuta 2023 mennessä.
2024	Seurantamenettely. Komission on saatava seurantaraportit viimeistään 1. maaliskuuta 2024 mennessä. Tunnuksen arviointi.
2025	Valintamenettely. Komission on saatava hakemukset viimeistään 1. maaliskuuta 2025 mennessä.
...	...